

Programma toetsing onderbouw PTO

Schooljaar 2025-2026

Leerjaar 2 kader

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Algemene informatie	3
Legenda	4
PTO per vak	5
Nederlands	5
Engels	5
Duits	7
Wiskunde	8
Economie	9
Geschiedenis	10
Aardrijkskunde	17
Biologie	19
Natuur- scheikunde (nask)	20
Handvaardigheid & techniek	21
Tekenen	22
Burgerschap	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Lichamelijke opvoeding	24
Houding	24
Inzet	25
Samenvatting	25
Muziek	26

Inleiding

Voor je ligt het programma toetsing onderbouw van schooljaar 2024-2025. Het programma toetsing onderbouw (PTO) geeft een omschrijving van de leerstof en de weging van de toetsvormen die per leerjaar worden gegeven. Voor elk vak is een vak-PTO vastgesteld, waarin de precieze planning van toetsen en praktische opdrachten over de leerjaren en periodes is vastgesteld. Deze PTO's zijn telkens voor één schooljaar vastgesteld.

Algemene informatie

Aan het PTO kunnen geen rechten worden ontleend. Het kan voorkomen dat door ziekte van de docent of andere omstandigheden afgeweken moet worden van het programma. Deze wijzigingen moeten door de vakdocent altijd worden voorgelegd aan de schoolleiding. De schoolleiding zal beoordelen of de voorgestelde wijziging niet in strijd is met het schoolbeleid of het belang van de leerlingen.

Leerlingen hebben de dag na de herfstvakantie, kerstvakantie, voorjaarsvakantie en meivakantie toetsvrij.

Een toets die beoordeeld wordt, wordt minimaal een week van tevoren opgegeven (alleen met instemming van klas of groep kan hiervan worden afgeweken). Een leerling hoeft niet meer dan twee voor te bereiden proefwerken per schooldag te maken. De leraar moet de uitslag van een proefwerk/toets of overhoring uiterlijk binnen 10 werkdagen bekend maken en het behaalde cijfer in Somtoday invoeren. Een theoretische toets wordt na de beoordeling door de leraar met de leerlingen besproken. Daarbij worden de juiste antwoorden en/of oplossingen toegelicht.

Van een werkstuk moet van tevoren bekend zijn aan welke normen het moet voldoen, wanneer het gereed moet zijn en wat de gevolgen zijn van te laat of niet inleveren. Wanneer ChatGPT en soortgelijke hulpmiddelen niet gebruikt mogen worden, moet dit expliciet vermeld worden bij de opdracht.

Beoordelingsmomenten van vaardigheden zoals schrijfopdrachten, tekstanalyses en luisteroefeningen die buiten de behandelde lesstof vallen, mogen onaangekondigd gegeven worden.

Een voortschrijdend gemiddelde geeft de leerling een overzicht van zijn prestaties voor alle vakken. Er verschijnen per schooljaar twee rapporten. Ouders kunnen via Somtoday op de hoogte blijven van het actuele voortschrijdende gemiddelde. Elke leerling en elke ouder heeft hiervoor eigen inloggegevens. Een cijfer op het cijferrapport wordt vastgesteld op grond van de gemaakte onderwijstoetsen of opdrachten.

Legenda

In de verschillende vak-PTO's worden een aantal afkortingen gebruikt. Om dit beter te kunnen lezen, volgt hier een uitleg van de verschillende afkortingen.

SO = schriftelijke overhoring

PW = Proefwerk

PO = Praktische Opdracht

MO = Mondelinge Overhoring

PT = Presentatie

HD = Handelingsdeel

TW = Toetsweek

(dit is geen toetsvorm, maar een moment waarop deze toets wordt afgenomen.

Achter iedere toets staat hoe zwaar hij meeweegt in het voortschrijdend gemiddelde cijfer.

Soort toets	Beschrijving	Weging
Schriftelijke overhoring (SO)	Kleine hoeveelheid lesstof of vaardigheid. De docent bepaalt de hoeveelheid in de inhoud.	1
Proefwerk (PW)	Grote hoeveelheid lesstof of vaardigheid. De docent bepaalt de hoeveelheid in de inhoud.	1, 2, 3 of 4
Mondeling (MO)	De leerling zijn beoordeeld worden op spreekvaardigheid De docent bepaalt de hoeveelheid in de inhoud.	1 of 2
Presentatie (PT)	De leerling geeft een presentatie. De docent bepaalt de hoeveelheid in de inhoud.	1 of 2
Praktische Opdracht (PO)	De leerling maakt een opdracht, dank aan een verslag of een poster. De docent bepaalt de hoeveelheid in de inhoud.	1 of 2
Handelingsdeel (HD)	Een product of opdracht die afgerond moet worden.	- O/V/G
Formatieve toets	Deze toets maakt een leerling om te checken of de lesstof is begrepen. Deze beoordeling telt niet mee in het voortschrijdend gemiddelde. Deze toetsen hoeven niet van tevoren te worden aangegeven.	0

In de eerste kolommen staan de periodes, wat je moet kennen en kunnen en wat je hiervoor gaat doen.

De cijfers die worden behaald voor de toetsen worden in SOM gezet. Er wordt met een voortschrijdend gemiddelde gewerkt. Het gemiddelde wordt op één decimaal afgerond. Dat getal wordt afgerond op een heel cijfer en dit is ook het cijfer dat de leerlingen op hun rapport zien.

Een leerling (met een aanvaardbare reden) die niet heeft deelgenomen aan een PW of SO heeft het recht deze toets alsnog te maken. De leerling maakt met de vakdocent een afspraak om deze toets in te halen.

In de onderbouw kunnen leerlingen geen toetsen herkansen.

PTO per vak

Nederlands

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	Toets hoofdstuk 1 <i>Titel</i> <i>Inleiding</i> <i>Alinea's</i> <i>Tussenkopjes</i> <i>Verkennd lezen</i> <i>Intensief lezen</i>	45	15
1	PW	Toets spelling en grammatica <i>Bijvoeglijk naamwoorden</i> <i>Meervoudsvormen</i> <i>Werkwoorden</i> <i>Werkwoordspelling pv in tt en vt</i>	45	10
2	PW	Toets hoofdstuk 2 leesvaardigheid <i>Moeilijke woorden in een tekst vinden</i> <i>Vragen beantwoorden n.a.v. een tekst</i>	45	15
2	PW	Toets hoofdstuk 2 schrijfvaardigheid <i>Informeel brief of e-mail</i>	45	10
2	PW	Toets spelling en grammatica <i>Werkwoordspelling</i> <i>Hoofdletters en leestekens</i>	45	10
3	PW	Toets hoofdstuk 3 <i>Hoofd- en bijzaken onderscheiden</i> <i>Oorzaak en gevolg in een tekst</i> <i>Opsomming in een tekst</i>	45	15
4	PW	Toets hoofdstuk 4 leesvaardigheid <i>Vragen beantwoorden n.a.v. gelezen teksten.</i>	45	15
4	PW	Toets hoofdstuk 4 schrijfvaardigheid	45	10

Engels

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	Listening test	45	
1	SO	VPG	45	
2	PW	Reading test	45	
2	SO	VPG	45	
3	PW	Writing test	45	
3	SO	VPG	45	
4	MO	Speaking test (taaldorp)	15-20	
4	SO	VPG	45	
4	PO	Mediafile		

Duits

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	TT	Kapitel 1 & 2 Ich en Wir - Idioom - Grammatica haben en sein en de persoonlijke voornaamwoorden	45	1
1	TT	Kapitel 3 Schule - Idioom - Grammatica lidwoorden	45	1
2	TT	Kapitel 3 Schule - Luistervaardigheid	30	2
2	TT	Kapitel 4 Tiere - Idioom - Grammatica werkwoorden in de tegenwoordige tijd + uitzondering d/t en het voltooid deelwoord	45	1
2	TT	Kapitel 5 Essen - Leesvaardigheid	45	2
3	TT	Kapitel 8 Aussehen - Idioom ter voorbereiding op het mondeling	30	1
3	MO	Kapitel 8 Aussehen - Spreekvaardigheid: jezelf kunnen beschrijven	45	2
4	TT	Kapitel 9 Einkaufen - Leesvaardigheid	45	2
4	TT	Kapitel 9 Einkaufen - Luistervaardigheid	30	2

Wiskunde

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	<i>Getallen, procenten en verhoudingen:</i> Kunnen werken en rekenen met verhoudingen, procenten, kwadraten, wortels, decimale getallen en afronden.	45	1
2	PW	<i>Oppervlakte vlakke figuren:</i> Kunnen berekenen van oppervlakte parallellogram, driehoek, rechthoek en cirkels.	45	1
3	PW	<i>Lineaire formules, grafieken en vergelijkingen</i> Het kunnen maken van lineaire formules, grafiek kunnen tekenen bij een formule/tabel en oplossen van vergelijkingen.	45	1
3	PW	<i>Vergroten en de stelling van Pythagoras</i> Het kunnen vergroten van vlakke figuren en het toepassen van de stelling van Pythagoras.	45	1
4	PW	<i>Formules en verbanden</i> Het kunnen opstellen van een lineaire formule, het kiezen van de juiste formule bij de grafiek, het kunnen tekenen van een grafiek bij een tabel of formule en lineaire, kwadratisch en wortel verbanden herkennen.	45	1

Toetstof wordt bij wiskunde in som duidelijk aangegeven doormiddel van samenvatting; leerdoelen, voorbeeldopgaven.

Naast deze proefwerken werken we met formatieve vaardigheidstoetsen in een portfolio.

Economie

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	Hoofdstuk 1: - Economie is meer dan geld. - Economie en geld - Weet wat je nodig hebt - Weet wat je koopt - Rekenen met geld	45	1
1	PW	Hoofdstuk 2: - Jouw inkomsten en uitgaven - Met geld kun je meer - Geld te kort? - Voor alle zekerheid - Rekenen met rente	45	1
2	PW	Hoofdstuk 3: - Hoe ga je geld verdienen? - Wat voor een baan wil je? - Hoe is het werk geregeld? - Wat als er geen werk is? - Rekenen bruto netto	45	1
2	PW	Hoofdstuk 4: - Hoe produceren we? - Wat kost productie? - Kun je meer produceren? - Hoe maak je winst? - Bedrijfsrekenen	45	1
3	PW	Hoofdstuk 5: - Hoe verkoop je producten? - Wat doet de winkelier? - Wat betaalt de consument? - Wat houdt je echt over? - Rekenen oa btw	45	1
3	PW	Hoofdstuk 6: - Wie is de overheid? - Waar zorgt de overheid voor? - Betalen aan de overheid - Is de schatkist goed gevuld? - Rekenen betalingsbalans	45	1
4	PW	Hoofdstuk 7: - Handel met het buitenland - Nederland en de EU - Welvaart voor iedereen - Eerlijk delen - Rekenen met verhoudingen - Rekenen met grote getallen	45	1

Geschiedenis

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	SO	1.1 De industriële revolutie • Je kunt uitleggen waarom huisnijverheid verdween toen er fabrieken kwamen. • Je kunt vier oorzaken noemen van de industrialisatie in Groot-Brittannië en beschrijven wanneer deze in Nederland begon. • Je kunt ten minste vier gevolgen noemen van de industrialisatie in de 19^e eeuw. 1.2 Leven in een industriestad • Je kunt de werk- en leefomstandigheden van arbeiders beschrijven. • Je kunt de werk- en leefomstandigheden van de gegoede burgerij beschrijven. • Je kunt een belangrijk economisch idee en een belangrijk politiek idee noemen van liberalen in de 19^e eeuw.	30 min	1
1	PW	1.1 de industriële revolutie • Je kunt uitleggen waarom huisnijverheid verdween toen er fabrieken kwamen. • Je kunt vier oorzaken noemen van de industrialisatie in Groot-Brittannië en beschrijven wanneer deze in Nederland begon. • Je kunt ten minste vier gevolgen noemen van de industrialisatie in de 19^e eeuw.	45 min	2

		1.2 Leven in een industriestad • Je kunt de werk- en leefomstandigheden van arbeiders beschrijven. • Je kunt de werk- en leefomstandigheden van de gegoede burgerij beschrijven. • Je kunt een belangrijk economisch idee en een belangrijk politiek idee noemen van liberalen in de 19e eeuw. 1.3 Arbeiders gaan samenwerken • Je kunt beschrijven wat verschillende groepen deden om de arbeiders en armen te helpen. • Je kunt uitleggen wat socialisten wilden veranderen aan de samenleving en hoe ze dat wilden doen. • Je kunt met een voorbeeld uitleggen hoe sociale wetten de situatie van arbeiders verbeterden. 1.4 Meer mensen krijgen inspraak • Je kunt uitleggen wat er in het bestuur van Nederland veranderde door de grondwet van 1848. • Je kunt uitleggen wat feministen wilden veranderen aan de samenleving. • Je kunt beschrijven dat Nederland steeds democratischer werd.		
2	PW	2.1 Nationalisme • Je kunt uitleggen hoe het dagelijks leven in de 19e eeuw veranderde door allerlei uitvindingen. • Je kunt met een voorbeeld uitleggen wat nationalisme is. • Je kunt twee gevolgen noemen van nationalisme.	45 min	2

		2.2 Europese wereldrijken • Je kunt beschrijven dat er in de 19e eeuw Europese wereldrijken ontstonden. • Je kunt de Nederlandse koloniën noemen en uitleggen hoe Nederlands-Indië ontstond. • Je kunt vier oorzaken van het modern imperialisme noemen en beschrijven welke rol racisme daarbij speelde. 2.4 Slaven worden vrij • Je kunt drie argumenten noemen waarmee slavernij in de 19e eeuw werd verdedigd. • Je kunt twee argumenten van abolitionisten noemen tegen slavenhandel en slavernij, en uitleggen hoe zij anderen probeerden te overtuigen. • Je kunt beschrijven wanneer en hoe in de Nederlandse koloniën de slavenhandel en slavernij werden afgeschaft.		
2	SO	3.1 de Eerste Wereldoorlog • Je kunt uitleggen wat vier oorzaken van de Eerste Wereldoorlog waren, en hoe het een wereldoorlog werd. • Je kunt beschrijven hoe de Eerste Wereldoorlog verliep in het oosten en in het westen. • Je kunt twee redenen noemen waarom Duitsland de Eerste Wereldoorlog verloor. 3.2 Rusland wordt communistisch • Je kunt drie oorzaken van de Russische Revolutie noemen. • Je kunt uitleggen wat de communisten veranderden in de economie en in de samenleving in Rusland. • Je kunt met drie voorbeelden uitleggen dat de Sovjet-Unie een onvrij land was.	30 min	1
3	PW	3.1 de Eerste Wereldoorlog • Je kunt uitleggen wat vier oorzaken van de Eerste	45 min	2

		Wereldoorlog waren, en hoe het een wereldoorlog werd. • Je kunt beschrijven hoe de Eerste Wereldoorlog verliep in het oosten en in het westen. • Je kunt twee redenen noemen waarom Duitsland de Eerste Wereldoorlog verloor. 3.2 Rusland wordt communistisch • Je kunt drie oorzaken van de Russische Revolutie noemen. • Je kunt uitleggen wat de communisten veranderden in de economie en in de samenleving in Rusland. • Je kunt met drie voorbeelden uitleggen dat de Sovjet-Unie een onvrij land was. 3.3 Vrede • Je kunt vier maatregelen noemen waarmee Duitsland na de Eerste Wereldoorlog gestraft werd. • Je kunt vier kenmerken van het fascisme noemen. • Je kunt uitleggen dat de Verenigde Staten in de jaren 1920 een consumptiemaatschappij waren. 3.4 de economische wereldcrisis • Je kunt twee gevolgen noemen van de economische crisis in de Verenigde Staten. • Je kunt uitleggen dat de crisis in de Verenigde Staten ook gevolgen had voor mensen in Europa. • Je kunt uitleggen waarom na 1929 de populariteit van het fascisme in Europa groeide.		
3	PW	7.1 Je stem laten horen • Je kunt uitleggen dat Nederland een parlementaire democratie is. • Je kunt met vier voorbeelden uitleggen dat je op verschillende manieren je stem kunt laten horen.	45 min	2

		• Je kunt drie verschillende politieke stromingen noemen. 4.1 Hitler aan de macht • Je kunt uitleggen waarom veel Duitsers op de NSDAP stemden en hoe Hitler alle macht kreeg. • Je kunt met een voorbeeld uitleggen dat Duitsland na 1933 een totalitaire staat werd. • Je kunt twee voorbeelden noemen waaruit blijkt dat Hitler vanaf 1933 aanstuurde op een oorlog. 4.2 de wereld in oorlog • Je kunt beschrijven wanneer en hoe de Tweede Wereldoorlog in Europa begon en hoe de oorlog tot 1943 voor Duitsland verliep. • Je kunt beschrijven wanneer en hoe de Tweede Wereldoorlog in Azië begon en hoe de oorlog in het begin voor Japan verliep. • Je kunt beschrijven hoe Duitsland en Japan verslagen werden. 4.3 massamoord • Je kunt uitleggen wat antisemitisme is en wat de rassenleer inhield. • Je kunt beschrijven hoe de vervolging van Joden door de nazi's verliep. • Je kunt beschrijven hoe de vervolging van Joden in Nederland verliep. 4.4 Nederland bezet • Je kunt beschrijven hoe Nederland bezet werd en na vijf jaar bevrijd werd. • Je kunt een gevolg van de Duitse bezetting noemen op het gebied van		
--	--	--	--	--

		politiek, economie en cultuur. • Je kunt een voorbeeld noemen van verzet en van collaboratie.		
3	PO	PO 7.2/7.3 • Je kunt uitleggen hoe wordt bepaald wie er in de Tweede Kamer komt. • Je kunt uitleggen waarom politieke partijen in Nederland altijd moeten samenwerken. • Je kunt uitleggen wat de taken van de regering en het parlement zijn. • Je kunt uitleggen hoe in Europa besluiten worden genomen. • Je kunt voordelen en nadelen noemen van de Europese samenwerking. • Je kunt drie voordelen van een democratisch bestuur noemen.	90	2
4	SO	5.1 de Koude oorlog • Je kunt uitleggen hoe Europa verdeeld raakte tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten. • Je kunt beschrijven hoe Duitsland na 1945 in tweeën verdeeld raakte. • Je kunt uitleggen dat de wapenwedloop tijdens de Koude Oorlog voor grote dreiging zorgde. 5.4 de wereld na 1989 • Je kunt beschrijven hoe de machtsverhoudingen in de wereld veranderden door het einde van de Koude Oorlog. • Je kunt met een politiek, economisch en cultureel voorbeeld uitleggen wat globalisering is. • Je kunt een oorzaak en een gevolg noemen van migratie en van de klimaatcrisis.	45min	1
4	TW (SO)	6.1 een rijk land	45min	1

		• Je kunt beschrijven hoe de economie van Nederland zich na 1945 ontwikkelde. • Je kunt uitleggen hoe Nederland in de jaren 1950 een verzorgingsstaat werd. • Je kunt uitleggen wat verzuiling is en waarom de verzuiling vanaf 1960 minder werd. 6.3 veelkleurige samenleving • Je kunt drie groepen migranten noemen en uitleggen waarom zij naar Nederland kwamen. • Je kunt uitleggen hoe de integratie van migranten in Nederland verliep. • Je kunt uitleggen wat wordt bedoeld met diversiteit en in hoeverre Nederland een inclusieve samenleving is.		
--	--	--	--	--

Aardrijkskunde

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	SO	1.1 t/m 1.3 - landschap - verwerking, erosie, sedimentatie wereld	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	1
1	PW	1.1 t/m 1.5 - landschap - verwerking, erosie, sedimentatie wereld en hoog en laag landen	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	2
2	SO	Topografie Wereld	25 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof)	1
2	PW	3.1 t/m 3.5 Water - droogte - overstroming - waterkringloop - moessons - orkanen wereld Nederland rivier en zee	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	2
3	SO	4.1 t/m 4.3 Duurzaamheid - ontwikkelen van duurzaamheid - voedsel consumptie - voedafdrukken - bewustwording wereld	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	1
3	PW	4.1 t/m 4.5 Duurzaamheid - ontwikkelen van duurzaamheid - voedsel consumptie - voedafdrukken - bewustwording	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	2

		wereld Nederland productieketen		
4	SO	2.1 t/m 2.5 steden - wereldsteden - megasteden - hoofdsteden - stadsplanning wereld	45 Min (eerder klaar of verdergaan of herhalen van de stof) D-> max 20 Min	1

Onderzoekscyclus PO VMBO 2:

- Werk in drietallen
- Geen drietal? Dan tweetal
- A3 papier, stiften
- Presentatie: PP over onderzoekscyclus plus poster
- 4 lessen aan werken. Les 4 is de presentatie les

Oriënteren: vooronderzoek.

Plannen: wat ga je in welke les doen? Wie doet wat

Verzamelen: alle informatie verzamelen / ordenen.

Ontwerpen (is nog niet maken, maar een schets):

Feedback moment / tussentijdse evaluatie:

Analyseren en concluderen: Poster maken

Rapporteren: reflectie en docent keurt goed of het genoeg is

Presenteren: Over de onderzoek cyclus + Poster

Biologie

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	Verbranding en ademhaling: hoe haalt ons lichaam energie en hoe krijgen wij zuurstof binnen?	45	1
1	Formatief	Voeding en vertering: welke soorten voedingsmiddelen en voedingsgroepen hebben wij? Schijf van vijf	45	0
1	PO	Zetmeel aantonen	45	1
2	PW	De bloedsomloop: soorten bloedcellen, bloedsomloop en hartfunctie	45	1
2	Formatief	Voortplanting en seksualiteit: seksuele voorlichting	45	0
2	Formatief	Voortplanting en seksualiteit: zwangerschap en SOA's	45	0
2	PT	Poster/presentatie/verslag over SOA's	NVT	1
3	PW	Erfelijkheid en evolutie: het ontstaan van de aarde, erfelijke eigenschappen, genetische variatie en mutatie	45	1
4	Formatief	Ecologie en duurzaamheid: voedselketen, kringlopen, afvalstromen, milieuproblemen en oplossingen	45	0
4	PT	Werkstuk ecologie en duurzaamheid. Hoe kun jij thuis verduurzamen? En op school?	NVT	1
Extra	PO	Extra praktische opdrachten	45	0

Natuur- scheikunde (nask)

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PW	H4 Beweging - Snelheid - Snelheid berekenen - Afstand,tijd-diagrammen - Soorten bewegingen	45 min	2
2	PO	H3 Stoffen Practicum over: - Stoffen en eigenschappen - Veiligheid en milieu - Faseovergangen - Mengen en scheiden	45 min	2
3	PW	H6 Elektriciteit - Spanningsbronnen - Stroomkringen - Serie en parallel - Elektriciteit in huis - Energie	45 min	3
4	PW	H7 Krachten - Krachten herkennen - Krachten tekenen en meten - Zwaartekracht - Krachten in evenwicht	45 min	2
4	PO	H1 Licht Portfolio over: - Licht en schaduwen - Spiegels - Lichtbundels - Kleuren maken	250 min	2

Handvaardigheid & techniek

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PO	Ontwerp Space Invader Een nauwkeurig op ware grootte een ontwerp van je eindwerkstuk	45 min	1x
1	PO	Space Invader: Technieken en materialen leren kennen en toepassen van het mozaïek	45 min	2x
1	PO	Dierenkop Leren gebruiken en toepassen van karton/ijzerdraad en papier maché	45 min	2x
1	PO	Boomhut: Ontwerpen en maken Materiaalkennis	45min	2x
1	PO	Extra verdieping opdracht	45 min	1x
1	PO	Extra verdieping opdracht	45 min	1x

Tekenen

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PO	Beeldaspect: Kleur/ Compositie/Ruimte en Textuur Leren en kunnen toepassen	45 min	2x
1	PO	Beeldaspect: Vorm en Lijn Leren en toepassen met Oost- Indische Inkt	45 min	2x
1	PO	Portret tekenen Juiste verhoudingen toepassen	45 min	2x
1	PO	2 Punt-Perspectief tekenen Begrip verdwijnpunt en vluchtlijnen toepassen	45 min	2x
1	PO	Film poster Ontwerpen, maken, materiaalkennis, materiaaltechnieken	45 min	2x
1	PO	Extra Verdieping opdracht	45 min	1x
1	PO	Extra Verdieping opdracht	45 min	1x

Burgerschap

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	MO	Formatieve evaluatie h1 &2	5	1
1	PO	Portfolio-opdracht Eindopdracht h1&h2	60	2
2	MO	Formatieve evaluatie h3	5	1
2	PO	Portfolio-opdracht Eindopdracht h3	60	2
3	MO	Formatieve evaluatie h4	5	1
3	PO	Portfolio-opdracht Eindopdracht h4	60	2
4	PT	Praktijkopdracht 1 Debat	30min	2

Lichamelijke opvoeding

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	HD	Houding en inzet		O (4,0) M (5,0) V (6,0) RV (7,0) G (8,0) U (9,0)
2	HD	Houding en inzet		O (4,0) M (5,0) V (6,0) RV (7,0) G (8,0) U (9,0)
3	HD	Houding en inzet		O (4,0) M (5,0) V (6,0) RV (7,0) G (8,0) U (9,0)
4	HD	Houding en inzet		O (4,0) M (5,0) V (6,0) RV (7,0) G (8,0) U (9,0)

*Als er in SOM toch cijfers moeten komen te staan, staan deze achter de letters. Dit heeft echt NIET onze voorkeur. Wij zouden graag zien dat de leerlingen een letter krijgen voor houding en een letter voor inzet.

Voor de beoordeling van gym geven we een letter voor twee onderdelen: houding en inzet. Elk onderdeel bestaat uit specifieke criteria die samen een volledig beeld geven van de houding en de inzet van de leerlingen tijdens de lessen.

Houding

1. Gedrag richting docent. We letten op hoe de leerlingen omgaat met de docent. De criteria hiervoor zijn:

- **Behulpzaamheid:** Is de leerling bereid om de docent te helpen wanneer dat nodig is?
- **Taalgebruik:** Spreekt de leerling de docent op een respectvolle manier aan?
- **Opvolgen instructie:** Volgt de leerling de instructies van de docent op en doet hij of zij wat er gevraagd wordt?

2. Gedrag richting leerlingen. Hier kijken we hoe de leerlingen zich gedragen ten opzichte van hun medeleerlingen. Hiervoor letten we op de volgende punten:

- **Taalgebruik:** Gebruikt de leerling beleefde en respectvolle taal richting andere leerlingen?
- **Rekening houden met elkaar:** Houdt de leerling rekening met anderen, zowel op sociaal als op sportief vlak? Dit omvat het ondersteunen van medeleerlingen en het spelen volgens de regels.

3. Omgaan met spullen. We kijken naar hoe de leerling omgaat met het gymmateriaal. Gaat de leerling zorgvuldig en respectvol om met het lesmateriaal?

Inzet

1. Klaarzetten. We beoordelen het initiatief van de leerling bij het opbouwen en opruimen van het lesmateriaal. Neemt de leerling het initiatief om te helpen bij het klaarzetten en opruimen van het materiaal zonder dat dit expliciet gevraagd wordt?

2. Deelname aan de lessen. We kijken naar hoe actief de leerling deelneemt aan de gymlessen. Is de leerling actief betrokken bij de oefeningen en activiteiten tijdens de les?

3. Samenwerken. We beoordelen hoe goed de leerling samenwerkt met anderen. Betreft de leerling anderen in het leerproces en werkt hij of zij goed samen in teamactiviteiten?

4. Kleding. We kijken of de leerling de juiste sportkleding en schoenen bij zich heeft.

Samenvatting

De beoordeling voor gym wordt gebaseerd op twee belangrijke aspecten: houding en inzet. Voor houding wordt gelet op het gedrag van de leerlingen richting de docent, medeleerlingen en het omgaan met gymmateriaal. Dit omvat behulpzaamheid, respectvol taalgebruik, het volgen van instructies en rekening houden met elkaar zowel sociaal als sportief. Daarnaast wordt gekeken hoe zorgvuldig leerlingen omgaan met het lesmateriaal.

Wat inzet betreft, wordt beoordeeld hoe leerlingen initiatief tonen bij het klaarzetten en opruimen van lesmateriaal, hun actieve deelname aan de lessen, hun vermogen om samen te werken en of ze de juiste sportkleding en schoenen bij zich hebben. Deze aspecten samen geven een volledig beeld van de prestaties en het gedrag van de leerlingen tijdens de lessen lichamelijke opvoeding.

Muziek

Periode	Soort toets	Stof die getoetst wordt (korte beschrijving: niet alleen de titels en nummers van hoofdstuk(ken))	Tijdsduur in minuten	Weging
1	PO	(KEYB) Keyboard. Spelen van een op dit moment geschikt nummer.	45	1
1	PO	(DRMS) Drummen. Spelen van een ritme, fill en variaties.	45	1
2	PO	(GIT1) Gitaar. Spelen van een melodie op gitaar	45	1
2	PO	(GIT2) Gitaar. Spelen van akkoorden op gitaar.	45	1
3	PO	(CO) Creatieve opdracht. Componeren van muziek op de computer.	45	1
3	PO	(BAS) Basgitaar. Spelen van een op dit moment geschikte baspartij.	45	1
4	PO	(VERD1) Verdieping. - Verdieping van één van de vorige opdrachten, of; Een nieuwe opdracht.	45	1
4	PO	(VERD2) Verdieping. - Verdieping van één van de vorige opdrachten, of; Een nieuwe opdracht.	45	1

Dit zijn doorgaans de opdrachten die bij muziek aan bod komen. Afhankelijk van de klas wordt het lesprogramma aangepast, zeker bij de verdieping. Als een klas heel erg graag wil drummen, halen zij vaak een tweede cijfer voor een verdiepende opdracht. Dit is niet bij elke klas hetzelfde. Niet elke klas doet alle opdrachten. Soms doen we maar één keyboard opdracht. Of juist wel twee (of soms drie) maar dan een verdiepende opdracht minder.